

Plan wynikowy. Klasa 2. Zakres podstawowy

Tematy 1.– 43.

Temat lekcji	Cele lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
I. POCZĄTKI ŚWIATA NOWOŻYTNEGO			
1. Nowe perspektywy: odrodzenie	Uczeń: • przedstawia cezury epoki nowożytnej; • charakteryzuje czynniki sprzyjające rozwojowi renesansu i humanizmu; • wyjaśnia, dlaczego renesans rozpoczął się w miastach włoskich; • charakteryzuje myśl polityczną odrodzenia; • charakteryzuje literaturę renesansu; • przedstawia rozwój nauki w epoce odrodzenia; • charakteryzuje człowieka renesansu Terminy: renesans, humanizm, teoria heliocentryczna, utopia Postaci: Erazm z Rotterdamu, William Szekspir, Niccolo Machiavelli, Tomasz Morus, Leonardo da Vinci, Mikołaj Kopernik	Uczeń: • przedstawia cezury epoki nowożytnej; • wymienia cechy renesansu i humanizmu; • charakteryzuje myśl polityczną odrodzenia; • wymienia cechy literatury renesansu; • charakteryzuje człowieka renesansu; • przedstawia osiągnięcia Mikołaja Kopernika	Uczeń: • charakteryzuje czynniki sprzyjające rozwojowi renesansu i humanizmu; • wyjaśnia, dlaczego renesans rozpoczął się w miastach włoskich; • przedstawia proces rozprzestrzeniania się idei renesansu w Europie; • charakteryzuje literaturę renesansu; • przedstawia rozwój nauki w epoce odrodzenia
2. Sztuka renesansu	Uczeń: • porównuje rolę, jaką odgrywała sztuka w średniowieczu i renesansie; • przedstawia cechy architektury, rzeźby i malarstwa renesansowego; • wymienia przykładowych twórców i ich dzieła; • charakteryzuje rolę mecenatu w rozwoju sztuki renesansu Terminy: attyka, fasada, perspektywa zbieżna, mecenat Postaci: Michał Anioł, Rafael Santi, Leonardo da Vinci	Uczeń: • przedstawia cechy architektury renesansowej; • wymienia twórców renesansu i niektóre ich dzieła; • rozpoznaje dzieła sztuki renesansowej	Uczeń: • przedstawia cechy rzeźby i malarstwa renesansowego; • porównuje rolę, jaką odgrywała sztuka w średniowieczu i renesansie; • charakteryzuje rolę mecenatu w rozwoju sztuki renesansu
3. Europejczycy odkrywają daleki świat	Uczeń: • wymienia przyczyny wielkich odkryć geograficznych: polityczne, gospodarczo-społeczne, kulturalne;	Uczeń: • pokazuje na mapie trasy wypraw i obszary odkryte przez Portugalczyków oraz Hiszpanów;	Uczeń: • wymienia przyczyny wielkich odkryć geograficznych, dzieląc je na: polityczne, gospodarczo-społeczne i kulturalne;

Temat lekcji	Cele lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
	- wymienia zmiany techniczne i wynalazki, które pozwoliły Europejczykom na podróże dalekomorskie; - pokazuje na mapie trasy wypraw oraz obszary odkryte przez Portugalczyków i Hiszpanów; - charakteryzuje kultury prekolumbijskie u progu nowożytności Terminy: karawela, Indie Zachodnie, busola, astrolabium, cywilizacje prekolumbijskie, Majowie, Aztekowie, Inkowie Postaci: Vasco da Gama, Krzysztof Kolumb, Ferdynand Magellan, Henryk Żeglarz, Amerigo Vespucci	- wymienia przykładowe przyczyny wielkich odkryć geograficznych; - wymienia zmiany techniczne i wynalazki, które pozwoliły Europejczykom na podróże dalekomorskie	- ocenia, czy zostały zrealizowane cele, które stawiano przed odkrywcami; - charakteryzuje kultury prekolumbijskie u progu nowożytności
4. Jak odkrycia geograficzne zmieniły Europę i świat	Uczeń: - charakteryzuje sposób zajmowania i organizację terenów odkrytych przez Portugalczyków oraz Hiszpanów; - wymienia inne państwa, które włączyły się do ekspansji kolonialnej, i tereny przez nie zajęte; - charakteryzuje zmiany, które zaszły w Nowym Świecie w wyniku jego podboju przez Europejczyków; - wymienia skutki wielkich odkryć geograficznych dla Europy i Nowego Świata; - wyjaśnia pojęcie rewolucja cen; - przedstawia rozwój handlu w epoce nowożytnej Terminy: konkwistador, faktoria, plantacja, rewolucja cen Postaci: Hernán Cortés, Francisco Pizarro	Uczeń: - charakteryzuje sposób zajmowania i organizację terenów odkrytych przez Portugalczyków oraz Hiszpanów; - wymienia inne państwa, które włączyły się do ekspansji kolonialnej; - pokazuje na mapie tereny zajęte przez te państwa; - wymienia skutki wielkich odkryć geograficznych dla Europy; - wyjaśnia pojęcie rewolucja cen; - przedstawia rozwój handlu w epoce nowożytnej	Uczeń: - wyjaśnia wpływ wielkich odkryć geograficznych na przemiany w gospodarce europejskiej; - charakteryzuje zmiany, które zaszły w Nowym Świecie w wyniku jego podboju przez Europejczyków; - wymienia skutki wielkich odkryć geograficznych dla Nowego Świata
5. Podział zachodniego chrześcijaństwa	Uczeń: - przedstawia przyczyny reformacji, dzieląc je na religijne, gospodarczo-społeczne, polityczne; - przedstawia zasady wyznań: luteranizmu, kalwinizmu i anglikanizmu oraz organizację kościołów protestanckich;	Uczeń: - wymienia przyczyny reformacji; - przedstawia zasady wyznań: luteranizmu, kalwinizmu i anglikanizmu oraz organizację kościołów protestanckich; - charakteryzuje przebieg wojen religijnych w Niemczech;	Uczeń: - przedstawia związki między religijnymi, gospodarczo-społecznymi i politycznymi przyczynami reformacji; - wyjaśnia, jaki wpływ na sukcesy reformacji miała sytuacja w Kościele katolickim w XVI w.; - wyjaśnia, dlaczego wyznania protestanckie uzyskały poparcie części społeczeństw

Temat lekcji	Cele lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
	• charakteryzuje przebieg wojen religijnych w Niemczech; • wyjaśnia, dlaczego wyznania protestanckie uzyskały poparcie części społeczeństw Terminy: sekularyzacja, teoria predestynacji, hugenoci, pokój augsburski, symonia, nepotyzm, odpust, <i>Akt supremacji</i> Postaci: Marcin Luter, Jan Kalwin, Henryk VIII	• przedstawia postanowienia pokoju augsburskiego; • pokazuje na mapie zasięg wyznań protestanckich	
6. Kościół katolicki wobec wyzwań reformacji	Uczeń: • omawia reakcję Kościoła katolickiego na reformację; • przedstawia postanowienia soboru trydenckiego; • charakteryzuje formy propagandy wiary; • charakteryzuje działalność jezuitów; • wyjaśnia, jaki wpływ na różne dziedziny życia miały wyznania protestanckie, np. na gospodarkę Terminy: jezuita, Święte Oficjum, <i>Indeks Ksiąg Zakazanych</i> Postaci: Ignacy Loyola	Uczeń: • omawia reakcję Kościoła katolickiego na reformację; • przedstawia postanowienia soboru trydenckiego; • wymienia formy działalności jezuitów	Uczeń: • dzieli postanowienia soboru trydenckiego na dotyczące doktryny wiary i reformy kleru; • charakteryzuje formy propagandy wiary; • wyjaśnia, jaki wpływ na różne dziedziny życia miały wyznania protestanckie, np. na gospodarkę
Lekcja powtórzeniowa			
II. RZECZPOSPOLITA W XVI STULECIU			
7. Rzeczpospolita i państwa ościenne	Uczeń: • charakteryzuje politykę zagraniczną Jagiellonów w XVI w.; • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojny o Inflanty w XVI w.; • przedstawia proces inkorporacji Mazowsza do Korony; • charakteryzuje polski program dominium Maris Baltici Terminy: inkorporacja, flota kaperska, dominium Maris Baltici, zakon kawalerów mieczowych Postaci: Zygmunt Stary, Zygmunt August, Albrecht Hohenzollern, Iwan IV	Uczeń: • przedstawia stosunki ostatnich Jagiellonów z Habsburgami; • wymienia przyczyny wojny z zakonem krzyżackim; • wymienia postanowienia pokoju krakowskiego (hołd pruski); • wymienia przyczyny i skutki wojny o Inflanty w XVI w.; • pokazuje na mapie tereny Inflant i ziemie, które przypadły Polsce i Litwie po wojnie	Uczeń: • przedstawia stosunki ostatnich Jagiellonów z Turcją i Rosją; • przedstawia wojnę o Inflanty jako element rywalizacji o wpływy nad Bałtykiem; • omawia działania ostatnich Jagiellonów zmierzające do realizacji programu dominium Maris Baltici; • przedstawia proces inkorporacji Mazowsza do Korony

Temat lekcji	Cele lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
8. Demokracja szlachecka. Rzeczpospolita Obojga Narodów	Uczeń: • przedstawia rozwarstwienie stanu szlacheckiego w Polsce; • przedstawia pozycję polityczną szlachty; • omawia przyczyny powstania i sukcesy ruchu egzekucyjnego; • wyjaśnia przyczyny przekształcenia unii personalnej w unię realną; • wymienia postanowienia unii lubelskiej Terminy: ruch egzekucyjny, wojsko kwarciane, unia realna, demokracja szlachecka, konstytucja nihil novi Postaci: Zygmunt Stary, Zygmunt August	Uczeń: • przedstawia rozwarstwienie stanu szlacheckiego w Polsce; • wymienia uprawnienia sejmu; • wymienia sukcesy ruchu egzekucyjnego; • wymienia przyczyny przekształcenia unii personalnej w unię realną; • wymienia postanowienia unii lubelskiej	Uczeń: • przedstawia pozycję polityczną szlachty; • przedstawia strukturę i sposób obradowania sejmu; • wyjaśnia, dlaczego ustroj Rzeczypospolitej w XVI w. nazywa się demokracją szlachecką; • wyjaśnia genezę powstania szlacheckiego ruchu egzekucyjnego; • charakteryzuje problemy związane z zawarciem unii lubelskiej
9. Pierwsi królowie elekcyjni	Uczeń: • przedstawia organizację państwa polsko-litewskiego w okresie bezkrólewia; • omawia dwie pierwsze wolne elekcje; • charakteryzuje politykę zagraniczną Stefana Batorego; • charakteryzuje politykę wewnętrzną Stefana Batorego Terminy: elekcja <i>viritim</i>, interreks, artykuły henrykowskie, pacta conventa, sejm konwokacyjny, Trybunał Koronny, Trybunał Litewski, piechota wybraniecka Postaci: Henryk Walezy, Stefan Batory, Anna Jagiellonka	Uczeń: • przedstawia organizację wolnych elekcji po wygaśnięciu dynastii Jagiellonów; • wymienia postanowienia artykułów henrykowskich; • przedstawia wojny Stefana Batorego z Rosją	Uczeń: • charakteryzuje elekcję i panowanie Henryka Walezego; • wyjaśnia, w jaki sposób szlachta zabezpieczyła swoje prawa przed dążeniami absolutystycznymi kandydatów do tronu polskiego; • przedstawia cele polityki zagranicznej Stefana Batorego i ocenia ich realizację; • wyjaśnia związki między polityką wewnętrzną Stefana Batorego (sądy, wojsko) a polityką zagraniczną
10. Rzeczpospolita Obojga Narodów – narody i religie	Uczeń: • przedstawia sytuację demograficzną w Europie i Rzeczypospolitej; • wymienia czynniki sprzyjające wzrostowi liczby ludności w XVI w.; • przedstawia strukturę etniczną i wyznaniową Rzeczypospolitej w XVI w.; • wymienia wyznania protestanckie, które stały się popularne wśród społeczeństwa Rzeczypospolitej, i wyjaśnia przyczyny tego zjawiska;	Uczeń: • wymienia czynniki, które sprzyjały wzrostowi liczby ludności w XVI w. w Europie; • przedstawia strukturę etniczną i wyznaniową Rzeczypospolitej w XVI w.; • wymienia przyczyny reformacji w Rzeczypospolitej; • wymienia wyznania protestanckie, które stały się popularne wśród społeczeństwa Rzeczypospolitej;	Uczeń: • charakteryzuje sytuację demograficzną w Europie i Rzeczypospolitej w XVI w.; • wyjaśnia, które wyznania protestanckie cieszyły się popularnością w poszczególnych grupach społeczeństwa Rzeczypospolitej; • wyjaśnia, dlaczego arianie nie byli popularni wśród szlachty; • charakteryzuje specyfikę stosunków religijnych w Rzeczypospolitej na tle Europy

Temat lekcji	Cele lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
	charakteryzuje specyfikę stosunków religijnych w Rzeczypospolitej na tle Europy Terminy: konfederacja warszawska	wymienia postanowienia konfederacji warszawskiej	
11. Gospodarka Rzeczypospolitej Obojga Narodów	Uczeń: - charakteryzuje przemiany w rolnictwie na zachodzie Europy; - wyjaśnia przyczyny kształtowania się folwarku pańszczyźnianego; - przedstawia proces powiększania ziemi folwarcznej; - charakteryzuje pozycję miast w Rzeczypospolitej ze szczególnym uwzględnieniem Gdańska; - przedstawia kierunki handlu Rzeczypospolitej i jej bilans handlowy; - porównuje gospodarkę rolną w Europie Zachodniej i Wschodniej Terminy: dualizm gospodarczy, pańszczyzna, folwark pańszczyźniany	Uczeń: - pokazuje na mapie obszar Rzeczypospolitej i rejon wydobywania surowców oraz kierunki handlu; - wymienia przyczyny kształtowania się folwarku pańszczyźnianego; - przedstawia proces powiększania ziemi folwarcznej; - przedstawia pozycję Gdańska w gospodarce Rzeczypospolitej	Uczeń: - wyjaśnia przyczyny kształtowania się folwarku pańszczyźnianego z uwzględnieniem sytuacji gospodarczej na Zachodzie Europy; - przedstawia rolę handlu zbożem dla rozwoju gospodarczego Rzeczypospolitej i wyjaśnia, które regiony najbardziej na nim korzystały; - ocenia bilans handlowy Rzeczypospolitej; - przedstawia ograniczenia nakładane na chłopów przez szlachtę; - porównuje gospodarkę rolną w Europie Zachodniej i Wschodniej
12. Kultura złotego wieku	Uczeń: - przedstawia rolę Krakowa jako ośrodka życia kulturalnego i naukowego; - omawia rolę mecenatu królewskiego i magnackiego w rozwoju kultury polskiego odrodzenia; - wymienia cechy sztuki i architektury renesansowej w Polsce oraz przykładowe zabytki; - charakteryzuje myśl polityczną polskiego odrodzenia Terminy: krużganek, attyka, arras, arkady, kaseton Postaci: Jan Kochanowski, Mikołaj Rej, Andrzej Frycz Modrzewski, Stanisław Orzechowski, Mikołaj Kopernik	Uczeń: - przedstawia rolę Krakowa jako ośrodka życia kulturalnego i naukowego; - wymienia cechy sztuki i architektury renesansowej w Polsce oraz przykładowe zabytki; - rozpoznaje budowle renesansowe; - wymienia przykładowych pisarzy odrodzenia w Polsce i ich dzieła	Uczeń: - charakteryzuje czynniki, które sprzyjały rozwojowi humanizmu i renesansu na ziemiach Rzeczypospolitej; - omawia rolę mecenatu królewskiego i magnackiego w rozwoju kultury polskiego odrodzenia; - porównuje poglądy na państwo i społeczeństwo Andrzeja Frycza Modrzewskiego i Stanisława Orzechowskiego; - ocenia rolę fundacji Zamościa Jana Zamoyskiego w rozwoju kultury w Rzeczypospolitej w epoce odrodzenia
Lekcja powtórzeniowa			

Temat lekcji	Cele lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
III. EUROPA W XVII WIEKU			
13. „Państwo to ja”. Absolutyzm francuski	Uczeń: • przedstawia proces kształtowania się monarchii absolutnej we Francji; • wymienia czynniki, które utrudniały centralizację władzy, i przedstawia sposoby ich przezwyciężania; • przedstawia pozycję i uprawnienia monarchy w systemie monarchii absolutnej; • charakteryzuje politykę gospodarczą Francji; • charakteryzuje rolę Wersalu Terminy: merkantylizm, nobilitacja, manufaktura, szlachta urzędnicza, racja stanu Postaci: kardynał Armand de Richelieu, kardynał Jules Mazarin, Ludwik XIV, Jean-Baptiste Colbert	Uczeń: • wymienia czynniki, które utrudniały centralizację władzy we Francji; • wymienia przykładowe kompetencje monarchy; • wyjaśnia, na kim opierał się monarcha, wprowadzając absolutyzm; • wyjaśnia pojęcia: merkantylizm i racja stanu	Uczeń: • przedstawia proces centralizacji władzy i ujednolicania państwa francuskiego; • przedstawia pozycję monarchy w monarchii absolutnej; • charakteryzuje znaczenie Wersalu jako symbolu absolutyzmu francuskiego; • charakteryzuje politykę gospodarczą Francji
14. Rewolucja i triumf monarchii parlamentarnej w Anglii	Uczeń: • przedstawia stosunki pierwszych Stuartów z parlamentem i społeczeństwem, wyjaśnia, co było przyczyną konfliktów; • wymienia skutki wojny domowej w Anglii; • przedstawia rolę Olivera Cromwella; • przedstawia okoliczności powrotu Stuartów do władzy; • wymienia przyczyny i skutki chwałebnej rewolucji; • charakteryzuje ustrój monarchii parlamentarnej w Anglii Terminy: purytanie, lord protektor, chwałebna rewolucja, <i>Deklaracja praw</i>, <i>Habeas Corpus Act</i> Postaci: Karol I, Oliver Cromwell, Jakub II, Maria i Wilhelm Orański	Uczeń: • wymienia przyczyny rewolucji w Anglii; • przedstawia zmiany, które zaszły w Anglii w wyniku wojny domowej; • wymienia przyczyny i skutki chwałebnej rewolucji; • wymienia cechy monarchii parlamentarnej w Anglii na przełomie XVII i XVIII w.	Uczeń: • przedstawia stosunki pierwszych Stuartów z parlamentem i wyjaśnia przyczyny konfliktów; • przedstawia relacje pierwszych Stuartów ze społeczeństwem; • przedstawia rolę Olivera Cromwella w trakcie rewolucji angielskiej i po jej zakończeniu; • przedstawia pozycję i uprawnienia parlamentu oraz króla w Anglii, a także ich wzajemne relacje na przełomie XVII i XVIII w.; • wymienia dokumenty, które ukształtowały ustrój w Anglii na przełomie XVII i XVIII w.
15. Wojna trzydziestoletnia. Rywalizacja mocarstw w XVII w.	Uczeń: • omawia przyczyny wojny trzydziestoletniej; • wymienia obozy walczące w wojnie trzydziestoletniej;	Uczeń: • wymienia przyczyny wojny trzydziestoletniej • wymienia obozy walczące w wojnie trzydziestoletniej;	Uczeń: • przedstawia skutki wojny trzydziestoletniej, dzieląc je na religijne, ustrojowe i polityczne; • przedstawia, w jaki sposób wojna dotknęła ludność cywilną;

Temat lekcji	Cele lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
	- przedstawia skutki wojny trzydziestoletniej; - charakteryzuje politykę zagraniczną Francji w XVII w. Terminy: defenestracja praska, pokój westfalski	- wyjaśnia, dlaczego Francja przyłączyła się do wojny trzydziestoletniej po stronie protestantów; - pokazuje na mapie zmiany terytorialne, które zaszły na mocy pokoju westfalskiego	- charakteryzuje politykę zagraniczną Francji w XVII w.; - przedstawia układ sił w Europie po wojnie trzydziestoletniej
16. Kultura europejska w XVII w.	Uczeń: - przedstawia różne sposoby postępowania badawczego, które rozwinęły się w XVII w.; - wymienia cechy sztuki baroku i przykłady zabytków; - charakteryzuje różne nurty stylu barokowego; - przedstawia literaturę i muzykę doby baroku Terminy: pilaster, racjonalizm, empiryzm, oratorium Postaci: Kartezjusz, Izaak Newton, Rembrandt van Rijn, Jan Vermeer, Molier, Georg Friedrich Händel, Jan Sebastian Bach	Uczeń: - definiuje pojęcia: racjonalizm i empiryzm; - wymienia cechy sztuki baroku i przykłady zabytków; - rozpoznaje dzieła sztuki barokowej; - wymienia przykładowych pisarzy i kompozytorów doby baroku oraz ich dzieła	Uczeń: - porównuje różne sposoby badawcze, które rozwinęły się w XVII w. - porównuje różne nurty w sztuce baroku; - przedstawia rolę Francji i Niderlandów w rozwoju kultury epoki baroku; - przedstawia literaturę i muzykę doby baroku
Lekcja powtórzeniowa			
IV. RZECZPOSPOLITA W DOBIE WOJEN XVII W.			
17. Konflikty Rzeczypospolitej w 1. połowie XVII w.	Uczeń: - przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojen polsko-szwedzkich w I połowie XVII w.; - przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojen z Rosją w I połowie XVII w.; - przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojen z Turcją w I połowie XVII w.; - charakteryzuje wojsko Rzeczypospolitej Terminy: dymitriady Postaci: Jan Karol Chodkiewicz, Stanisław Żółkiewski, Wasyl Szujski, lisowczycy	Uczeń: - wymienia przyczyny wojen polsko-szwedzkich w I połowie XVII w.; - pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnach polsko-szwedzkich w I połowie XVII w.; - pokazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew z wojen polsko-szwedzkich w I połowie XVII w.; - wymienia skutki wojen polsko-szwedzkich w I połowie XVII w.; - wymienia przyczyny wojen z Rosją i Turcją w I połowie XVII w.; - pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnach z Rosją w I połowie XVII w.; - pokazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew z Rosją i Turcją w I połowie XVII w.	Uczeń: - przedstawia międzynarodowe uwarunkowania wojen polsko-szwedzkich w I połowie XVII w. i ich wpływ na postanowienia zawieranych rozejmów; - charakteryzuje dymitriady, wyjaśnia, dlaczego nie są one traktowane jako wojna Rzeczypospolitej z Rosją; - wyjaśnia wpływ sytuacji międzynarodowej na wybuch wojny Rzeczypospolitej z Turcją; - przedstawia warunki umowy Stanisława Żółkiewskiego z bojarami rosyjskimi i ocenia szanse ich realizacji; - charakteryzuje wojsko Rzeczypospolitej

Temat lekcji	Cele lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
18. Kozacy, Moskwa i Rzeczpospolita w 2. połowie XVII w.	Uczeń: - charakteryzuje podłoże różnorodnych konfliktów na Ukrainie; - przedstawia przyczyny, przebieg i skutki powstania Chmielnickiego; - przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojen z Rosją w II połowie XVII w. Terminy: Kozacy rejestrowi, uгода w Perejasławiu, uгода w Hadziaczu, Zaporozże Postaci: Bohdan Chmielnicki	Uczeń: - wymienia przyczyny powstania Chmielnickiego; - pokazuje na mapie zasięg powstania Chmielnickiego i najważniejsze bitwy; - wymienia przyczyny wojny z Rosją w II połowie XVII w.; - pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnie z Rosją w II połowie XVII w.	Uczeń: - charakteryzuje podłoże różnorodnych konfliktów na Ukrainie i przedstawia jego związek z wybuchem powstania Chmielnickiego; - wymienia postanowienia ugód z Kozakami i wyjaśnia, co było przyczyną zmian warunków; - ocenia, która z ugód dawała największe uprawnienia ludności ruskiej i jakie były szanse na ich realizację; - ocenia skutki wojen z Rosją dla Rzeczypospolitej
19. Rzeczpospolita i Szwecja: potop szwedzki	Uczeń: - przedstawia przyczyny, przebieg i skutki potopu szwedzkiego; - charakteryzuje postawy szlachty wobec Szwedów w czasie potopu szwedzkiego; - przedstawia okoliczności podpisania układów międzynarodowych zawartych w trakcie potopu szwedzkiego Terminy: konfederacja w Tyszowcach, traktaty welawsko-bydgoskie, układ w Radnot Postaci: Karol X Gustaw, Janusz Radziwiłł, Augustyn Kordecki, Stefan Czarniecki	Uczeń: - pokazuje na mapie zasięg potopu szwedzkiego i miejsca najważniejszych bitew; - charakteryzuje postawy szlachty wobec Szwedów w czasie potopu szwedzkiego; - wymienia sojuszników polskich w trakcie potopu szwedzkiego	Uczeń: - ocenia skutki wojen ze Szwedami dla Rzeczypospolitej, biorąc pod uwagę kwestie polityczne, gospodarcze i kulturalne; - przedstawia postanowienia układu w Radnot; - przedstawia okoliczności podpisania i postanowienia traktatów welawsko-bydgoskich; - ocenia, jakie zagrożenie mogła stanowić dla Rzeczypospolitej niezależność Prus Książęcych
20. Rzeczpospolita i imperium osmańskie. Wiktoria wiedeńska	Uczeń: - przedstawia ekspansję imperium osmańskiego; - charakteryzuje ustrój i sytuację religijną w imperium osmańskim; - przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojen z Turcją w II połowie XVII w. Terminy: wezyr, traktat w Buczaczu, rozejm w Żurawnie Postaci: Jan III Sobieski	Uczeń: - pokazuje na mapie obszary zajęte przez imperium osmańskie; - wymienia przyczyny wojen z Turcją w II połowie XVII w.; - pokazuje na mapie miejsca bitew z Turkami w II połowie XVII w.; - pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnach z Turcją w II połowie XVII w.	Uczeń: - charakteryzuje ustrój i sytuację religijną w imperium osmańskim; - przedstawia postawy Tatarów zamieszkujących Rzeczpospolitą w czasie wojen z Turcją; - porównuje postanowienia traktatu w Buczaczu i rozejmu w Żurawnie; - ocenia, czy wiktoria wiedeńska przyniosła efekty proporcjonalne do odniesionego zwycięstwa
21. Rzeczpospolita w XVII w. – kryzys państwa	Uczeń: przedstawia czynniki, które przyczyniły się do wzrostu pozycji magnaterii w Rzeczypospolitej;	Uczeń: - wymienia przykładowe skutki gospodarczo-społeczne wojen XVII-wiecznych dla Rzeczypospolitej; - charakteryzuje sytuację majątkową magnaterii;	Uczeń: - przedstawia reakcję szlachty na reformy ustrojowe proponowane przez Wazów; - przedstawia czynniki, które przyczyniły się do wzrostu pozycji magnaterii w Rzeczypospolitej;

Temat lekcji	Cele lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
	- wymienia projekty reform ustrojowych proponowane przez Wazów; - przedstawia reakcję szlachty na próby wzmocnienia władzy królewskiej; - charakteryzuje politykę religijną Wazów; - omawia skutki XVII-wiecznych wojen dla Rzeczypospolitej Terminy: liberum veto, unia brzeska, latyfundium, ordynacja, oligarchia magnacka, rokosz, magnateria Postaci: Mikołaj Zebrzydowski, Zygmunt III Waza, Jerzy Lubomirski, Jan Kazimierz	- przedstawia funkcjonowanie sejmu walnego w XVII w. i wyjaśnia, co utrudniało przyjmowanie konstytucji; - wymienia przykładowe reformy ustrojowe proponowane przez Wazów	- wymienia przyczyny zawarcia unii brzeskiej i jej postanowienia; - wyjaśnia, jak wojny XVII w. prowadzone przez Rzeczpospolitą wpłynęły na sytuację religijną w państwie; - ocenia, czy w II połowie XVII w. możemy mówić o oligarchii magnackiej jako formie ustroju Rzeczypospolitej; - przedstawia zależności między demograficznymi i gospodarczymi skutkami wojen XVII-wiecznych dla Rzeczypospolitej, uwzględnia również kontekst europejski
22. Kultura Rzeczypospolitej w XVII w.	Uczeń: - charakteryzuje sztukę baroku w Polsce i podaje przykłady zabytków; - przedstawia cechy sarmatyzmu; - charakteryzuje piśmiennictwo polskie epoki baroku Terminy: sarmatyzm, przedmurze chrześcijaństwa, ksenofobia, epistolografia, diariusz, makaronizm Postaci: Jan Chryzostom Pasek, Jan Andrzej Morsztyn, Wacław Potocki, Wespazjan Kochowski	Uczeń: - wymienia cechy sztuki baroku i podaje przykładowe zabytki; - rozpoznaje budowle barokowe; - przedstawia cechy sarmatyzmu; - wymienia gatunki literackie, które rozwinęły się w epoce baroku, i przykładowych twórców	Uczeń: - wyjaśnia, w jaki sposób ideologia sarmatyzmu wpływała na życie i obyczajowość szlachty; - przedstawia wpływy wschodnie w kulturze sarmackiej; - wymienia tematykę i cechy charakterystyczne piśmiennictwa polskiego epoki baroku oraz twórców
Lekcja powtórzeniowa			
V. EUROPA I ŚWIAT W XVIII W.			
23. Postęp techniczny i przemiany gospodarcze w XVIII stuleciu	Uczeń: - charakteryzuje przyczyny wzrostu demograficznego w XVIII w.; - wyjaśnia, na czym polegały zmiany w rolnictwie; - wyjaśnia, na czym polegała rewolucja przemysłowa; - wyjaśnia, dlaczego w Wielkiej Brytanii najwcześniej doszło do przemian gospodarczych na szeroką skalę;	Uczeń: - wymienia czynniki, które sprzyjały wzrostowi demograficznemu w XVIII w.; - wymienia zmiany, które zaszły w rolnictwie w XVIII w.; - wymienia wynalazki XVIII-wieczne; - wyjaśnia, jaką rolę w rozwoju przemysłu odegrała maszyna parowa; - przedstawia założenia liberalizmu ekonomicznego	Uczeń: - wyjaśnia, w jaki sposób warunki życia i przemiany w rolnictwie wpłynęły na wzrost demograficzny w XVIII w.; - wyjaśnia związki między zmianami w rolnictwie a rewolucją przemysłową; - wyjaśnia, dlaczego w Wielkiej Brytanii najwcześniej doszło do przemian gospodarczych na szeroką skalę; - przedstawia przemiany w przemyśle w XVIII w. i ich wpływ na życie ludzi;

Temat lekcji	Cele lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
	- przedstawia skutki przemian gospodarczych XVIII w. - przedstawia założenia liberalizmu ekonomicznego XVIII w. Terminy: migracja, urbanizacja, płodozmian, rewolucja przemysłowa, luddyci, liberalizm gospodarczy Postaci: Edward Jenner, James Watt, Adam Smith		- przedstawia skutki przemian gospodarczych w XVIII w.; - wyjaśnia, kim byli luddyci i jaki był cel ich działania
24. Oświecenie w Europie	Uczeń: - przedstawia idee oświecenia i sposoby ich propagowania; - przedstawia poglądy filozofów oświecenia na religię; - przedstawia założenia myśli politycznej oświecenia; - charakteryzuje absolutyzm oświecony; - przedstawia cechy sztuki klasycystycznej Terminy: deizm, ateizm, umowa społeczna, trójpodział władzy, absolutyzm oświecony Postaci: Wolter, Monteskiusz, Denis Diderot, Jean-Jacques Rousseau, Immanuel Kant, John Locke, Wolfgang Amadeusz Mozart, Joseph Haydn	Uczeń: - wymienia idee oświecenia i przykłady ich propagowania; - przedstawia poglądy Monteskiusza i Jean-Jacques'a Rousseau; - wymienia cechy kultury klasycystycznej; - podaje definicję absolutyzmu oświeconego	Uczeń: - wyjaśnia przyczyny rozwoju filozofii oświecenia; - przedstawia poglądy filozofów oświecenia na religię; - porównuje poglądy filozofów oświecenia na władzę; - przedstawia rolę <i>Encyklopedii...</i> i salonów filozoficznych w rozwoju myśli oświeceniowej; - charakteryzuje absolutyzm oświecony; - wymienia przykładowe dzieła sztuki klasycystycznej
25. Rosja w XVIII w. – początki mocarstwa	Uczeń: - charakteryzuje reformy przeprowadzane w Rosji w XVIII w.; - dzieli przeprowadzane reformy na administracyjne, wojskowe i kulturalne; - przedstawia cele wprowadzania poszczególnych grup reform w państwie; - przedstawia cel, przebieg i skutki wojny północnej; - wyjaśnia, na czym polegała rosyjska idea imperium Terminy: tabela rang, gubernia, trzeci Rzym Postaci: Piotr I, Katarzyna II, Karol XII	Uczeń: - wymienia przykładowe reformy przeprowadzone w Rosji oraz dzieli je na administracyjne, wojskowe i kulturalne; - wymienia cele wojny północnej stawiane przez Rosję; - pokazuje na mapie ekspansję terytorialną Rosji; - przedstawia rolę Petersburga; - przedstawia, w jakich dziedzinach Katarzyna II kontynuowała reformy Piotra I	Uczeń: - przedstawia cele wprowadzania poszczególnych grup reform w Rosji; - charakteryzuje politykę carów wobec cerkwi prawosławnej; - wyjaśnia, na czym polegał proces europeizacji Rosji podjęty przez Piotra I; - przedstawia przebieg i skutki wojny północnej; - wyjaśnia, na czym polegała i jaką miała genezę idea Moskwy jako trzeciego Rzymu; - uzasadnia, że mimo przeprowadzanych reform w przypadku Rosji możemy w dalszym ciągu mówić o samodzierżawiu

Temat lekcji	Cele lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
26. Absolutyzm oświecony w Prusach i Austrii w XVIII w.	Uczeń: - charakteryzuje reformy przeprowadzane w Prusach i Austrii w XVIII w.; - dzieli reformy na administracyjne, gospodarcze i związane z epoką oświecenia; - przedstawia cele wprowadzania poszczególnych grup reform w państwach; - przedstawia wzrost pozycji Prus na arenie międzynarodowej w XVIII w.; - charakteryzuje politykę władców Austrii wobec religii Terminy: militaryzacja, józefinizm Postaci: Fryderyk I, Fryderyk Wilhelm I, Fryderyk II, Maria Teresa, Józef II	Uczeń: - wymienia przykładowe reformy przeprowadzone w Prusach i Austrii oraz dzieli je na administracyjne, gospodarcze i związane z epoką oświecenia; - pokazuje na mapie zasięg ekspansji terytorialnej Prus; - wyjaśnia, które reformy w Prusach były związane z ich ekspansją terytorialną; - charakteryzuje politykę józefinizmu	Uczeń: - przedstawia cele wprowadzania poszczególnych grup reform w Prusach i Austrii; - wyjaśnia, w jaki sposób przeprowadzane reformy wpływały na wzmocnienie władzy monarszej; - przedstawia wzrost pozycji Prus na arenie międzynarodowej w XVIII w.; - przedstawia, jakie znaczenie gospodarcze miały tereny zajęte przez Prusy w XVIII w.; - wyjaśnia, jak Fryderyk II i Józef II widzieli rolę władcy
27. Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki	Uczeń: - charakteryzuje sytuację w koloniach angielskich w XVIII w.; - charakteryzuje przyczyny wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych; - przedstawia przebieg wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych; - przedstawia ustrój Stanów Zjednoczonych Ameryki Terminy: herbatka bostońska, Kongres Kontynentalny, federacja Postaci: George Washington, Tadeusz Kościuszko, Kazimierz Pułaski	Uczeń: - przedstawia organizację kolonii angielskich w połowie XVIII w.; - przedstawia politykę Wielkiej Brytanii wobec kolonii; - wymienia przyczyny wojny o niepodległość; - pokazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew; - przedstawia federalne organy władzy i ich kompetencje	Uczeń: - wyjaśnia, w jaki sposób polityka gospodarcza Wielkiej Brytanii wobec kolonii doprowadziła do konfliktu kolonii z metropolią; - charakteryzuje różne przyczyny wojny o niepodległość i wskazuje na związki między nimi; - wyjaśnia wpływ idei oświecenia na stosunki kolonii z Wielką Brytanią; - przedstawia stosunek państw i społeczeństw Europy do wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych; - przedstawia realizację idei oświeceniowych w <i>Deklaracji Niepodległości</i> i Konstytucji Stanów Zjednoczonych
28. Naród przeciw królowi. Rewolucja francuska	Uczeń: - charakteryzuje przyczyny wybuchu Wielkiej Rewolucji Francuskiej; - dzieli przyczyny wybuchu rewolucji na ustrojowe, gospodarcze i społeczne; - wyjaśnia wpływ idei oświeceniowych na wybuch Wielkiej Rewolucji Francuskiej; - przedstawia proces kształtowania się Konstytuanty;	Uczeń: - wymienia przykładowe przyczyny Wielkiej Rewolucji Francuskiej; - dzieli przyczyny wybuchu rewolucji na ustrojowe, gospodarcze i społeczne; - przedstawia proces kształtowania się Konstytuanty; - przedstawia rolę klubów politycznych;	Uczeń: - wskazuje związki przyczynowo-skutkowe między różnymi wydarzeniami, które doprowadziły do wybuchu Wielkiej Rewolucji Francuskiej; - wyjaśnia wpływ idei oświeceniowych na wybuch Wielkiej Rewolucji Francuskiej; - wymienia przemiany społeczno-gospodarcze, które zaszły we Francji w latach 1789–1790;

Temat lekcji	Cele lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
	- wymienia reformy wprowadzone przez Konstytuante; - charakteryzuje ustrój monarchii konstytucyjnej we Francji (konstytucja z 1791 r.); - charakteryzuje stronnictwa polityczne działające w trakcie Wielkiej Rewolucji Francuskiej; - wyjaśnia znaczenie symboli Wielkiej Rewolucji Francuskiej; - przedstawia przyczyny i przebieg wojny Francji z I koalicją; - przedstawia okoliczności wprowadzenia we Francji Republiki Terminy: Konstytuanta, kluby polityczne, <i>Deklaracja Praw Człowieka i Obywatela</i>, jakobini, żyrondyści, Legislatywa, Konwent Postaci: Ludwik XVI	- wymienia postanowienia <i>Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela</i>; - wymienia organy władzy i ich kompetencje wprowadzone na mocy konstytucji z 1791 r.; - wymienia symbole Wielkiej Rewolucji Francuskiej; - wymienia przyczyny wojny z Austrią; - przedstawia okoliczności wprowadzenia we Francji republiki	- charakteryzuje stronnictwa polityczne działające w trakcie Wielkiej Rewolucji Francuskiej; - wskazuje na realizację idei oświeceniowych w dokumentach przyjętych przez Konstytuante; - przedstawia przebieg wojny Francji z I koalicją i wyjaśnia jej wpływ na utworzenie republiki i działania Konwentu
29. Francja republiką	Uczeń: - charakteryzuje dyktaturę jakobinów; - przedstawia ustrój dyktatoratu; - ocenia znaczenie przemian Wielkiej Rewolucji Francuskiej Terminy: Komitet Ocalenia Publicznego, Komitet Bezpieczeństwa Publicznego, dyktatoriat Postaci: Maksymilian Robespierre	Uczeń: - wyjaśnia, na czym polegał terror jakobiński; - wymienia przyczyny zamachu termidoriańskiego; - wymienia postanowienia konstytucji dyktatoratu; - wymienia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie francuskim w wyniku Wielkiej Rewolucji Francuskiej	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego w czasie wojny z I koalicją wzrosła pozycja jakobinów; - przedstawia opór społeczeństwa francuskiego wobec rządów jakobinów; - charakteryzuje stosunek jakobinów do religii i Kościoła katolickiego oraz wyjaśnia, jak się on przejawiał; - przedstawia związek między dokumentami wydawanymi w czasie Wielkiej Rewolucji Francuskiej a przemianami społecznymi i politycznymi we Francji; - przedstawia różne oceny Wielkiej Rewolucji Francuskiej; - ocenia znaczenie Wielkiej Rewolucji Francuskiej
Lekcja powtórzeniowa			
VI. RZECZPOSPOLITA W XVIII WIEKU			
30. Rzeczpospolita w dobie unii polsko-saskiej	Uczeń: - przedstawia przebieg elekcji Augusta II; - charakteryzuje sytuację wewnętrzną w Rzeczypospolitej w okresie saskim;	Uczeń: - przedstawia przebieg elekcji Augusta II; - przedstawia udział Rzeczypospolitej w wojnie północnej;	Uczeń: - przedstawia przykłady ingerowania Szwecji i Rosji w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej; - porównuje projekty reform przedstawione przez Stanisława Leszczyńskiego i Stanisława Konarskiego;

Temat lekcji	Cele lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
	- przedstawia ingerencję państw ościennych w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej (Szwecja, Rosja); - przedstawia projekty reform ustrojowych; - charakteryzuje przemiany gospodarcze i kulturalne epoki saskiej Terminy: sejm niemy, protektorat, traktat trzech czarnych orłów Postaci: August II Mocny, August III Sas, Stanisław Leszczyński, Karol XII, Stanisław Konarski, Andrzej i Józef Załuscy	- wymienia postanowienia sejmu niemego; - wymienia przykładowe zmiany w kulturze w epoce saskiej	- charakteryzuje stosunki między szlachtą a Augustem II; - wyjaśnia rolę mecenatu królewskiego w rozwoju kultury oświecenia; - przedstawia sytuację gospodarczą Rzeczypospolitej w I połowie XVIII w.
31. Próby reform i pierwszy rozbiór Rzeczypospolitej	Uczeń: - przedstawia stosunek szlachty do konieczności przeprowadzenia reform ustrojowych w Rzeczypospolitej; - charakteryzuje reformy pierwszych lat panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego; - przedstawia ingerencję Rosji w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej; - przedstawia przyczyny i skutki konfederacji barskiej; - przedstawia okoliczności I rozbioru Rzeczypospolitej Terminy: Familia, dysydenci, prawa kardynalne, konfederacja barska Postaci: Stanisław August Poniatowski, Tadeusz Rejtan	Uczeń: - wymienia przykładowe reformy przeprowadzone w pierwszych latach panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego; - wyjaśnia, w jakich dziedzinach te reformy przeprowadzono i dlaczego; - wymienia prawa kardynalne; - wymienia przyczyny konfederacji barskiej; - pokazuje na mapie tereny utracone przez Rzeczpospolitą podczas I rozbioru	Uczeń: - przedstawia stosunek szlachty do konieczności przeprowadzenia reform ustrojowych w Rzeczypospolitej i wyjaśnia, co wpływało na jej stanowisko; - wyjaśnia, dlaczego sprawa dysydentów była łatwym pretekstem dla państw ościennych do ingerowania w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej; - wymienia działania Rosji, które świadczą o jej ingerencji w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej; - przedstawia skutki konfederacji barskiej; - przedstawia argumenty państw zaborczych uzasadniające I rozbiór Rzeczypospolitej i reakcję Polaków; - ocenia, które z państw zaborczych odniosło największe korzyści z rozbioru
32. Kultura doby oświecenia w Rzeczypospolitej	Uczeń: - przedstawia rozwój szkolnictwa w Rzeczypospolitej w XVIII w.; - charakteryzuje rolę mecenatu królewskiego w rozwoju kultury; - charakteryzuje kulturę Rzeczypospolitej XVIII w. Terminy: Collegium Nobilium, Szkoła Rycerska, Komisja Edukacji Narodowej, Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych, obiady czwartkowe, oświecony sarmatyzm	Uczeń: - przedstawia zmiany w programach nauczania w szkołach w I połowie XVIII w.; - wskazuje przemiany oświeceniowe w programach szkolnych; - wyjaśnia rolę mecenatu Stanisława Augusta Poniatowskiego w rozwoju sztuki w II połowie XVIII w.;	Uczeń: - charakteryzuje rozwój szkolnictwa w XVIII w.; - wskazuje przemiany oświeceniowe w szkolnictwie Rzeczypospolitej; - charakteryzuje kulturę Rzeczypospolitej XVIII w.; - wyjaśnia związki między kulturą a życiem politycznym w Rzeczypospolitej XVIII w.; - przedstawia rolę czasopism wydawanych w Rzeczypospolitej; - charakteryzuje postawę oświeconego sarmatyzmu na tle epoki

Temat lekcji	Cele lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
	Postaci: Wojciech Bogusławski, Hugo Kollątaj, Ignacy Krasicki, Marcello Bacciarelli, Bernardo Bellotto, zwany Canaletto, Dominik Merlini	• przedstawia działalność i znaczenie Komisji Edukacji Narodowej i Towarzystwa do Ksiąg Elementarnych; • wymienia przykłady dzieł sztuki z XVIII w. i ich twórców	
33. Sejm Wielki i drugi rozbiór Rzeczypospolitej	Uczeń: • przedstawia postanowienia sejmów rozbiorowych; • charakteryzuje okoliczności zwołania Sejmu Wielkiego; • przedstawia programy stronnictw działających w czasie Sejmu Wielkiego; • przedstawia reformy Sejmu Wielkiego; • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki konfederacji targowickiej Terminy: Rada Nieustająca, Sejm Wielki (Sejm Czteroletni), Kuźnica Kollątajowska, stronnictwo patriotyczne, czarna procesja, ustawa o miastach królewskich, Konstytucja 3 maja, konfederacja targowicka, Straż Praw Postaci: Stanisław Małachowski, Adam Kazimierz Czartoryski, hetman Ksawery Branicki, Stanisław Staszic, Hugo Kollątaj, Jan Dekert, Szczesny Potocki, Seweryn Rzewuski	Uczeń: • przedstawia strukturę i przykłady działania Rady Nieustającej; • charakteryzuje sytuację międzynarodową Rzeczypospolitej w czasie obrad Sejmu Wielkiego; • wymienia stronnictwa działające w czasie Sejmu Wielkiego i najważniejsze punkty ich programów; • wymienia postanowienia ustawy o miastach i Konstytucji 3 maja; • wskazuje nawiązania do myśli oświeceniowej w uchwałach Sejmu Wielkiego; • wymienia przyczyny i skutki konfederacji targowickiej; • pokazuje na mapie tereny, które utraciła Rzeczpospolita w czasie II rozbioru	Uczeń: • wyjaśnia, jaką rolę miała odgrywać Rada Nieustająca; • wyjaśnia, jak sytuacja międzynarodowa wpłynęła na swobodę podejmowania decyzji na Sejmie Czteroletnim; • przedstawia reformy Sejmu Wielkiego i ocenia szanse wprowadzenia ich w życie; • przedstawia okoliczności uchwalenia ustawy o miastach i wyjaśnia, jakie zmiany w funkcjonowaniu państwa mogła przynieść jej pełna realizacja; • przedstawia przebieg konfederacji targowickiej oraz wojny w obronie Konstytucji 3 maja; • przedstawia okoliczności II rozbioru Rzeczypospolitej
34. Insurekcja kościuszkowska. Upadek państwa	Uczeń: • charakteryzuje sytuację Rzeczypospolitej po II rozbiorze; • przedstawia przyczyny, przebieg i skutki insurekcji kościuszkowskiej; • przedstawia okoliczności III rozbioru Terminy: insurekcja kościuszkowska, uniwersał połaniecki, polscy jakobini, kosynierzy Postaci: Tadeusz Kościuszko, Bartosz Głowacki, Jan Kiliński, Jakub Jasiński	Uczeń: • wymienia przyczyny i skutki insurekcji kościuszkowskiej; • pokazuje na mapie miejsca walk w trakcie insurekcji kościuszkowskiej; • wymienia postanowienia uniwersału połanieckiego; • pokazuje na mapie podział Rzeczypospolitej w wyniku III rozbioru; • ocenia, które z państw rozbiorowych osiągnęło największe korzyści z zajętych ziem Rzeczypospolitej	Uczeń: • charakteryzuje sytuację Rzeczypospolitej po II rozbiorze; • przedstawia proces radykalizacji postaw Polaków w czasie insurekcji kościuszkowskiej; • charakteryzuje działania Tadeusza Kościuszki zmierzające do objęcia powstaniem jak najszerzych kręgów społecznych; • przedstawia stosunek Prus do powstania kościuszkowskiego; • przedstawia okoliczności III rozbioru Rzeczypospolitej
Lekcja powtórzeniowa			

Temat lekcji	Cele lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
VII. OD EPOKI NAPOLEOŃSKIEJ DO WOJNY KRYMSKIEJ			
35. Kształtowanie się systemu napoleońskiego w Europie	Uczeń: • charakteryzuje wojny napoleońskie w okresie dyktatoratu; • przedstawia proces przejmowania władzy przez Napoleona we Francji; • charakteryzuje sytuację we Francji w okresie konsulat i cesarstwa; • przedstawia ekspansję Napoleona w Europie; • charakteryzuje system napoleoński w Europie; • charakteryzuje politykę Napoleona wobec Wielkiej Brytanii Terminy: rojaliści, konsulat, cesarz Francuzów, plebiscyt, blokada kontynentalna, kodeks cywilny, Związek Reński Postaci: Napoleon Bonaparte, Franciszek I, Aleksander I, Horatio Nelson	Uczeń: • pokazuje na mapie nabytki terytorialne Francji w wyniku wojen napoleońskich i miejsca decydujących bitew; • pokazuje na mapie państwa, które znalazły się w strefie wpływów Francji; • wymienia postanowienia konstytucji wprowadzającej konsulat we Francji; • przedstawia, w jaki sposób Napoleon wprowadził cesarstwo we Francji; • wymienia przykładowe postanowienia kodeksu cywilnego; • wymienia przykładowe elementy polityki Napoleona wobec państw zależnych	Uczeń: • charakteryzuje sytuację wewnętrzną we Francji w okresie dyktatoratu; • charakteryzuje sytuację wewnętrzną we Francji w okresie konsulat i cesarstwa; • wyjaśnia, co wpływało na to, że społeczeństwo francuskie popierało Napoleona Bonapartego; • przedstawia strukturę systemu napoleońskiego w Europie i politykę Napoleona wobec państw zależnych; • charakteryzuje politykę Napoleona wobec Wielkiej Brytanii
36. Napoleon a sprawa polska	Uczeń: • charakteryzuje postawy i działania Polaków po rozbiorach – pod zaborami i na emigracji; • przedstawia powstanie i walki Legionów Polskich we Włoszech; • przedstawia wojnę francusko-pruską z lat 1806–1807 Terminy: Towarzystwo Przyjaciół Nauk Postaci: Jan Henryk Dąbrowski, Józef Wybicki, Adam Jerzy Czartoryski	Uczeń: • charakteryzuje działania Polaków zmierzające do zachowania i rozwijania dorobku kulturalnego; • przedstawia powstanie i walki Legionów Polskich; • pokazuje na mapie miejsca bitew stoczonych przez Legiony Polskie; • przedstawia udział Polaków w wojnie z Prusami; • przedstawia działania Napoleona na ziemiach zaboru pruskiego	Uczeń: • przedstawia działania Polaków zmierzające do odzyskania niepodległości pod zaborami i na emigracji; • przedstawia wpływ haseł rewolucji francuskiej na funkcjonowanie Legionów Polskich; • charakteryzuje stosunek Napoleona do Polaków i dążenia przez nich do odzyskania niepodległości; • wyjaśnia, dlaczego Napoleon był zainteresowany udziałem Polaków w wojnie z Prusami w latach 1806–1807; • przedstawia koncepcję Adama Czartoryskiego odbudowy państwa polskiego
37. Księstwo Warszawskie	Uczeń: • przedstawia okoliczności powstania Księstwa Warszawskiego; • charakteryzuje ustrój Księstwa Warszawskiego;	Uczeń: • pokazuje na mapie obszar Księstwa Warszawskiego w 1808 r. i 1810 r.;	Uczeń: • przedstawia okoliczności powstania Księstwa Warszawskiego; • przedstawia rozwiązanie kwestii chłopskiej w Księstwie Warszawskim;

Temat lekcji	Cele lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
	- przedstawia udział Polaków w wojnach napoleońskich w Hiszpanii i z Austrią; - przedstawia miejsce Księstwa Warszawskiego w systemie napoleońskim; - ocenia znaczenie istnienia Księstwa Warszawskiego dla Polaków Terminy: <i>Kodeks Napoleona</i>, dekret grudniowy, sumy bajońskie Postaci: książę Józef Poniatowski	- pokazuje na mapie miejsca ważniejszych bitew, w których walczyli Polacy u boku lub w sojuszu z Napoleonem w Hiszpanii i z Austrią; - wymienia postanowienia konstytucji Księstwa Warszawskiego; - przedstawia, jakie korzyści osiągnęli Polacy z istnienia Księstwa Warszawskiego	- wskazuje wzorce francuskie i tradycje polskie w konstytucji Księstwa Warszawskiego; - przedstawia miejsce Księstwa Warszawskiego w systemie napoleońskim; - przedstawia rolę Polaków, którzy brali udział w wojnach z Hiszpanią i Austrią; - ocenia znaczenie istnienia Księstwa Warszawskiego dla Polaków
38. Upadek Napoleona	Uczeń: - przedstawia przyczyny i przebieg wojny z Rosją w 1812 r.; - przedstawia upadek Napoleona i próbę odzyskania przez niego władzy Terminy: bitwa narodów, restauracja Postaci: Ludwik XVIII	Uczeń: - wymienia przyczyny wojny z Rosją w 1812 r.; - pokazuje na mapie miejsca bitew z ostatnich lat panowania Napoleona; - przedstawia sytuację Napoleona po przegranej w 1814 r.; - przedstawia stosunek Polaków do Napoleona w ostatnich latach jego panowania i ich sytuację po jego upadku	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego Aleksander I przestał przestrzegać warunków pokoju z Tylży; - przedstawia próbę odzyskania władzy przez Napoleona; - przedstawia sytuację we Francji, która ułatwiła Napoleonowi podjęcie próby odzyskania władzy; - porównuje sytuację Napoleona po przegranej w 1814 i 1815 r.
39. Kongres wiedeński	Uczeń: - przedstawia przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego; - wymienia zasady, zgodnie z którymi podejmowano decyzje na kongresie wiedeńskim; - wymienia postanowienia kongresu wiedeńskiego; - porównuje układ sił w Europie w epoce napoleońskiej i po kongresie wiedeńskim; - charakteryzuje cele powstania Świętego Przymierza Terminy: zasada restauracji, zasada legitymizmu, zasada równowagi sił, kongres tańczący, Związek Niemiecki, Święte Przymierze Postaci: Aleksander I, Franciszek I, Fryderyk Wilhelm III, Klemens von Metternich, Charles Talleyrand	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego został zwołany kongres wiedeński; - wymienia zasady, zgodnie z którymi podejmowano decyzje na kongresie wiedeńskim; - wymienia państwa, których przedstawiciele odgrywali największą rolę podczas obrad kongresu; - wymienia przykładowe decyzje kongresu wiedeńskiego; - pokazuje na mapie zmiany terytorialne związane z decyzjami kongresu wiedeńskiego; - wyjaśnia, co to było Święte Przymierze	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego kongres wiedeński określa się tańczącym kongresem; - łączy decyzje podejmowane na kongresie wiedeńskim z zasadami, zgodnie z którymi je podejmowano; - porównuje mapy Europy z okresu napoleońskiego oraz po kongresie wiedeńskim i wyjaśnia przyczyny najważniejszych różnic; - charakteryzuje cele i przedstawia metody działania Świętego Przymierza

Temat lekcji	Cele lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
40. Wiek pary i węgla. Rewolucja przemysłowa	Uczeń: - wymienia czynniki, które wpłynęły na zmiany demograficzne w Europie; - charakteryzuje procesy gospodarczo-społeczne związane z rewolucją przemysłową; - przedstawia zmiany w transporcie i komunikacji oraz wyjaśnia ich wpływ na gospodarkę i życie codzienne; - przedstawia rozwój nauki w I połowie XIX w.; - przedstawia zmiany w strukturze społecznej w I połowie XIX w.; - przedstawia warunki życia robotników Terminy: industrializacja, urbanizacja, migracja, dagerotyp, burżuazja Postaci: George Stephenson, Robert Fulton, Samuel Morse	Uczeń: - wymienia czynniki, które wpłynęły na zmiany demograficzne w Europie; - wyjaśnia, z jakimi zmianami w gospodarce był związany proces industrializacji i urbanizacji; - wyjaśnia, jak zmiany w transporcie wpłynęły na gospodarkę; - przedstawia warunki życia robotników	Uczeń: - wyjaśnia, z jakimi zmianami w gospodarce były związane procesy migracyjne w Europie; - charakteryzuje zmiany struktury społecznej związane z rewolucją przemysłową; - przedstawia rozwój nauki w I połowie XIX w.; - ocenia, które z wynalazków mogły poprawić warunki życia ludności; - wyjaśnia, jak zmiany w transporcie i komunikacji wpłynęły na życie ludzi; - wyjaśnia, co wpłynęło na poprawę sytuacji robotników
41. Główne nurty polityczne w Europie w 1. połowie XIX w.	Uczeń: - przedstawia proces kształtowania się tożsamości narodowej; - przedstawia założenia ideologii liberalnej; - charakteryzuje działalność liberałów w Europie; - przedstawia założenia konserwatyzmu; - wyjaśnia, dlaczego doszło do powstania ideologii socjalistycznej; - przedstawia założenia socjalizmu; - charakteryzuje romantyzm w kulturze Terminy: liberalizm, konserwatyzm, socjalizm utopijny, komunizm, karbonariusze Postaci: Robert Owen, Giuseppe Mazzini, Karol Marks, Fryderyk Engels, George Byron, Sandor Petőfi, Eugène Delacroix, Ludwig van Beethoven	Uczeń: - wymienia główne założenia ideologii liberalnej; - wymienia główne założenia ideologii konserwatywnej; - wymienia główne założenia komunizmu; - przedstawia najważniejsze cechy romantyzmu	Uczeń: - przedstawia proces kształtowania się tożsamości narodowej; - charakteryzuje działalność liberałów w Europie; - wyjaśnia, dlaczego doszło do powstania ideologii socjalistycznej; - porównuje socjalizm utopijny i komunizm; - wskazuje realizację cech romantyzmu w dziełach kultury
42. Władcy i narody 1815–1830	Uczeń: wyjaśnia, dlaczego społeczeństwa nie zaakceptowały postanowień kongresu wiedeńskiego;	Uczeń: - przedstawia przyczyny i skutki powstania dekabrystów; - przedstawia przyczyny i skutki rewolucji lipcowej;	Uczeń: - wyjaśnia, dlaczego społeczeństwa nie zaakceptowały postanowień kongresu wiedeńskiego; - wymienia działania społeczeństw europejskich, mające na celu zmianę porządku wiedeńskiego;

Temat lekcji	Cele lekcji	Wymagania podstawowe	Wymagania ponadpodstawowe
	• przedstawia przyczyny i skutki: powstania dekabrystów, powstania Greków, powstania Belgów i rewolucji lipcowej; • charakteryzuje działalność Świętego Przymierza Terminy: powstanie dekabrystów, rewolucja lipcowa, monarchia parlamentarna Postaci: Ludwik Filip, Mikołaj I	• wyjaśnia, do której ideologii nawiązywały postulaty uczestników tych wystąpień; • wymienia działania Świętego Przymierza, które miały na celu utrzymanie ładu wiedeńskiego	• wymienia przyczyny i skutki powstania Greków przeciwko Turcji; • wymienia przyczyny i skutki powstania Belgów przeciwko Holendrom; • porównuje wystąpienia społeczeństw europejskich w I połowie XIX w.
43. Wiosna Ludów w Europie. Wojna krymska	Uczeń: • przedstawia przyczyny Wiosny Ludów; • przedstawia przyczyny i skutki Wiosny Ludów we Francji, państwach niemieckich i włoskich oraz w monarchii habsburskiej; • wskazuje na podobieństwa i różnice w przyczynach i przebiegu Wiosny Ludów w poszczególnych państwach; • przedstawia przyczyny i skutki wojny krymskiej Terminy: Wiosna Ludów, wojna krymska, parlament frankfurcki, uwłaszczenie Postaci: Lajos Kossuth, Ludwik Napoleon Bonaparte, Franciszek Józef I	Uczeń: • wymienia najważniejsze przyczyny Wiosny Ludów; • wymienia przyczyny Wiosny Ludów we Francji i w państwach niemieckich; • przedstawia przyczyny i skutki powstania węgierskiego w 1849 r.; • przedstawia skutki Wiosny Ludów we Francji; • wymienia skutki wojny krymskiej	Uczeń: • wymienia przyczyny Wiosny Ludów w monarchii habsburskiej i w państwach włoskich; • przedstawia skutki Wiosny Ludów w państwach europejskich; • wyjaśnia, co spowodowało różnice w przyczynach Wiosny Ludów w poszczególnych państwach europejskich; • wyjaśnia, co ułatwiło monarchom tłumienie wystąpień w okresie Wiosny Ludów; • wyjaśnia, co ułatwiło Ludwikowi Napoleonowi przejście pełni władzy we Francji; • wymienia przyczyny wojny krymskiej; • przedstawia znaczenie Wiosny Ludów i wojny krymskiej dla układu sił w Europie w połowie XIX w.
Lekcja powtórzeniowa			

Lekcje powtórzeniowe to fragmenty podręcznika zatytułowane *Powtórzenie działu*, *Źródła – konteksty – polecenia*.